

Valtiovarainvaliokunnan kuuleminen ti 23.6.2016: Vuoden 2015 toinen lisätalousarvio

Vuoden 2015 toisessa lisätalousarviossa ei esitetä päästöoikeuksien huutokauppatuloja kehitysyhteistyöhön ja sen kautta kansainväliseen ilmastorahoitukseen. Ulkoasiainministeriö oli tätä esittänyt.

Ao. tuloja ei UM:n käsityksen mukaan ole esitetty LTAE:ssa kohdennettavaksi muuhun käyttöön ja niitä kertyy lisää vuoden 2015 aikana.

Vuonna 2014 ao.varoja kertyi noin 70 miljoonaa euroa. Päästøhuutokauppatuloilla voitiin osin lisätä kehitysyhteistyörahoitusta ja nostaa BKTL-suhdelukua. Toisaalta niillä korvattiin viime hallituskaudella kehitysyhteistyövaroihin kohdistuneita leikkauksia.

Edellisen hallituskauden päätöksen siitä, että päästøkauppatulot ohjataan 100-prosenttisesti käytettäväksi kehitysyhteistyöhön ja sen osana kansainväliseen ilmastorahoitukseen ao. hallituskauden ajan, voitaisiin katsoa olevan voimassa 29.5.2015 asti mikäli kriteerinä pidettäisiin hallituskausien vaihtumista. Uuden hallituksen hallitusohjelmalinjaus siitä, että päästøkauppatuloja ei vuodesta 2016 lukien kohdenneta enää kehitysrahoitukseen, ei sisällä erillistä mainintaa vuoden 2015 osalta.

Mikäli päästøkauppatuloja kohdennettaisiin vuoden 2015 osalta osittain tai kokonaan kehitysrahoitukseen ja kansainväliseen ilmastorahoitukseen niin niillä voitaisiin hoitaa osa Suomen nykyisistä ja tulevista ilmasto- ja ympäristörahoituksen sitoumuksista myös vuosina 2016 ja ehkä jopa 2017. Päästøkauppatulot ovat siirtomäärärahoja, joita voidaan käyttää myöntämisvuonna ja 2 vuoden ajan sen jälkeen.

Pariisissa joulukuussa 2015 sovittaneen ilmastososopimuksesta joka tulisi voimaan 2020 ja eri mailta odotetaan sitoumuksia ilmastorahoitukseen myös vuoteen 2020 johtavalta ajalta. Suomi on jo olemassa olevien määrärahojen puitteissa tekemässä huomattavan sitoumuksen ns. Vihreään ilmastorahastoon (Green Climate Fund), joka on jatkossa keskeinen ilmastorahoituksen kanava. Suomen kansainvälisen ilmastopolitiikan kannalta olisi myös tärkeää että Suomi pystyisi kontribuoimaan Vihreään ilmastorahastoon ja eräisiin Suomen pitkään tukemiin muihin ilmastorahastoihin jatkossa. Tällaisia ovat mm kansainvälisen ympäristörahoasto (Global Environmental Facility GEF) ja eräät YK:n ympäristösopimusten jäsenyyteen perustuvat sitovat maksut.

Suomi on tähän mennessä viime vuosina pystynyt vastaamaan ilmastorahoitustavoitteisiin. Mikäli päästøkauppatuloja ei kohdenneta vuoden 2015 osalta lainkaan kehitys- ja ilmastorahoitukseen, on UM:n etsittävä muuta rahoitustapaa hoitaa vuoden 2016 ilmasto- ja ympäristörahoituksen sitoumukset monenkeskisessä yhteistyössä. Vuoden 2016 talousarvion sisäiset uudelleenkohdentamiset esim. lisätalousarvion kautta edellyttäisi vastaavia vähennyksiä jo leikatusta budjetista. Monenkeskisen ilmasto- ja ympäristörahoituksen kattamiseen ei ole vielä varauduttu, sillä UM on esittänyt, että osa päästøkauppatuloista vuodelta 2015 voitaisiin käyttää tähän.

Vuodesta 2016 alkaen hallitusohjelman mukaisesti päästøkauppatuloja ei ole enää käytössä kehitysrahoitukseen. Tulevat ilmasto- ja ympäristörahoitustarpeet tulee siten sisällyttää osaksi julkisen talouden kehystä tulevina vuosina.